

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Caput XXVII. Quomodo Theodosius Eunomium in exilium misit: & de Theophronio Eunomij successore. Item de Eutychio & Dorotheo, deque eorum opinionibus: & de iis qui Psathuriani dicuntur. Et quomodo ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

judicium, qui ad id erant constituti. Atque hac de causa arbitror Theodosium Imperatorem, cum Ecclesiarum honestati & existimationi prospiceret, legem latam cavisse, ne mulieres ad sacrum ministerium admitterentur nisi liberos haberent, & sexagesimum ætatis annum implessent, juxta expressum mandatum Apostoli Pauli: utque feminae quæ comam totondissent, arcerentur ab Ecclesia: Episcopi vero, qui eas admittere aufferent, sacerdotio privarentur.

Ἡ τὴν τῶν τεταμένων κετ' ἔτι ἐν ταύτης ἡ αἰτίας συμβάλλω, καὶ Θεοδοσίον τὸν βασιλέα προσομιλῶν τῶν ἐκκλησιῶν ἐν κλεισῆς τελεσεμνότητι, νομοθεῖσαι τὰς γυναῖκας, ἵνα μὴ παῖδας ἔχοιεν, καὶ ὑπερῆξην ἡ ἡλικία τῶν ἐκκλησιῶν. Θεὸς μὴ ἴπτερε πᾶσι, καὶ τὸ δόξασθε Παύλῳ ῥηθὸν πρὸς ἄγμ' αὐτὰς ἡμετέρας τὰς κεφαλὰς, ἀπελευθερῶ τὰς ἐκκλησιῶν. ὅθεν ἡ ταύτας προσεμίνας ἡσκόπας, ἀφαιρεῖσθε τὸ ἐπισκοπῆς.

CAPUT XXVII.

Quomodo Theodosius Eunomium in exilium misit: & de Theophronio Eunomij successore. Item de Eutychio & Dorothæo, deque eorum opinionibus: & de iis qui Psephuriani dicuntur. Et quomodo Ariarum heresis in diversas factiones divisa est: & ii qui Constantinopoli erant Ariani, magis inter se uniti sunt.

Verum de his unusquisque pro arbitrio suo judicet. Porro Imperator Eunomium eo tempore in exilium misit. Adhuc enim ille Constantinopoli degens, in suburbanis, aut in privatis domibus, conventus Ecclesiasticos seorsum agebat, & libros à se conscriptos recitabat, multosque in sententiam suam pertrahebat: adeo ut brevi temporis spatio ingens esset numerus eorum, qui hæresin nominis illius sequebantur. Verum ille paulo post quam in exilium missus fuisset, factus sanctus, sepulturam in patria sua fortitus est. Vicus hic erat Cappadocum, nomine Dacora, situs in territorio Cesareæ, ad Argæum montem. Theophronius vero, & ipse Cappadox, qui ab Eunomio in eadem doctrina fuerat institutus, opiniones ejus postea defendit. Qui cum in Aristotelis Philosophia mediocriter exercitatus esset, introductionem ad percipiendam illorum argumenta accommodatam conscripsit, cui titulum fecit de exercitatione mentis. Cæterum in absurdas disputationes delapsus, in iisdem cum præceptore suo opinionibus permanere haudquaquã dignatus est. Nam curiosius differens, ex verbis quæ leguntur in sacris Voluminibus, probare conatus est, Deum qui futura prænosceret, præsentia vero sciret, & præterita meminisset, non eodem semper modo se habere: sed pro ratione futuri, præsentis, ac

Κεφ. ιζ.

Ὡς ὑπερέκειν Θεοδοσίος ὁ μέγας τὸν ἑυνομιὸν ἵπκοσι καὶ Θεοφρόνῳ τῷ διαδόχῳ αὐτοῦ, καὶ ἀφίεν τυχεῖ, καὶ δαυιδίῳ, καὶ ἀφίεν αὐτῶν. καὶ περὶ τῶν λεγομένων ψαυραίων: καὶ τῶν ἀρειανῶν αἵρεσις εἰς ἡσκόπῳ μίνας διχρησῆσθαι, καὶ ὡς οἱ ἐν κωνσταντινουπόλει μαλλὸν ἠνώθησαν.

Ἄλλα ταῦτα μὴν ἢ ἀν' ἐκάστῳ δοκῆ, ταῦτα ἡσκοπιεῖται ὁ βασιλεὺς ὑπερβρίαν φυγῶν ἐνομιεῖ τότε καὶ ἐδικάσεν ἐτι γὰρ ἐν κωνσταντινουπόλει ἐν πρῶτα εἰσὶν διατερεῖται, ἢ ἐν οἰκίαις, καθ' ἑαυτὸν ἐκκλησιάζει, καὶ ὅθεν λέγεται, ἕως σινεγράψατο, ἐπεδείκνυτο καὶ πολλὰς ἐπέθειν ὁμοίως φρονεῖν ὡς ἐν ὄλιγῳ πελυάνθρωπον χυεῖσθαι λαὸν τῆς ἐπάνω με αὐτῶν αἵρεσεως ἀλλ' ὁ μὲν ἐ πολλὰ ὑπερβρίαν τῆς φυγῆς τελευτήσας, ἐτυχε τῆς ἐν τῇ πατριδιταφῆς κάμη τῇ αὐτῇ καππαδοκίῳ, δακρόρα ἦν δ' ὄνομαζομένη, νομῆ τ' ὑπερβρίαν δ' ὄνομαζομένη. Θεοφρόνῳ δ' ἐ ὡς ὑπερβρίαν διδασκάλῳ ὅθεν ὁμοίως ἐπαίδει τῆς λόγους καππαδοκίῳ καὶ ὅθεν, σινεσαστοῖς αὐτῶν δόγμασι μετρίως ἡ δια τῶν δόγῳ σόελες μαθημάτων ἔλθων, ἐπιτηδεῖται πρὸς εἰδήσῃ τῶν παρ' αὐτοῖς συλλογισμῶν εἰσαγωγῆν κατέλιπεν, ἦν ἀφίεν γυμνασίας καὶ ἐπέγραψεν εἰς ἀτόπας ἡ διαλέξεις ἐμπροσθεν, ὡς ἐπιθόμην, ἐκ ἡσώσεν ἐπὶ τῶν αὐτῶν μένων τῶν διδασκάλῳ λόγῳν πολυπραγμονῶν τῶν καὶ ἐκ τῶν κειμένων ταῖς ἱεραῖς γραφαῖς ὀνομαζομένων κατέσκευάζειν, ὡς τὸ θεῖον πρῶτον σκοπον τὸ μὴ ὄν, γινώσκον δ' ἐτόον, καὶ ἡ γινώσκον τῶν μεμνημένων, ὅθεν αἱ εἰσαύτως ἐχρῆσθαι πρὸς τὸ μέλλον, καὶ παρὸν, καὶ παρελθόντα μέλλειν.

μεταβάλλον τῷ γνώσει ἐν τοιαύτων δὲ ἄ
 δογματῶν ἐδὲ τοῖς ἑνομίαις Φορηθὸς εἶναι
 δόξας, ἐκβληθεὶς τῆς αὐτῶν ἐκκλησίας, ἔδυν
 ἀπ' αὐτῆ καλεσθεὶς Θεοφρονηανός, ἐποίη
 σεν ἑστὴ εἰς μακρὰν δὲ καὶ εὐτυχίῳ πε
 ρὴν κωνσταντινουπόλει τὰ ἑνομίαις Φρονηῶν,
 ἐπὶ τὸν αὐτὸν κατέλειπεν αἵρεσιν. Ζητή
 σθαι γὰρ εἰ τῷ ἐχάτιω ὄραν γνώσκει
 ὁ υἱός, καὶ εἰς ἀναίρεσιν τέτυκται, τῷ εἰρη
 μῶν ἐν τοῖς εὐαγγελίοις ὅτι μόνος ὁ πα
 τὴρ οἶδεν, ἀνικεῖται δοκούντων, ἰσχυρέ
 ῃς μὴ ἴ τῆς ταύτης τῆς γνώσεως ἀμοιροῦν εἶ
 ναι τὸν υἱόν, ὡς ἀνευθεὶς λαβόντα πάντα
 πατρὸς τὸν πατέρα· μὴ πατρῶν δὲ τὸν
 λόγον τῷ τότε πατρῶν τῆς αἵρεσεως,
 αὐτὸν χωρίσας τῆς κοινωνίας, ἀφίκετο
 πατρὸς ἑνομίον ἐν τῇ ὑπερβείῃ ὄρα κα
 λαβόντα δὲ ἡδὴ διακόνος καὶ ἑτέρων, οἱ
 ἐν τῆς κωνσταντινουπόλεως ἀπεσάλησαν,
 διαβαλόντες τὸν αὐτὸν, καὶ εἰ δεήσοι διαλε
 ξόμενοι, μαθὼν ἑνομίῳ ἐφ' ᾧ παρε
 ῖναι, ἔδυν ἰσχυρῶς λόγους ἐπήνεσε καὶ
 συνήξατο αὐτῶν, καίπερ ἔθεμιτὸν ἐν
 αὐτοῖς, συνευχέσθαι τοῖς ἀλλοχοῖσι δίχα
 γραμμάτων ἀφικνεμένων, ἀπαρῶν σφῶν
 αὐτῶν ὁμοδόξους δηλοῖ, διὰ σημείων ἐγ
 γραφόμενων ταῖς ἐπιστολαῖς, ἀγνώστων
 τοῖς ἄλλοις ἑστὴ εἰς μακρὰν δὲ ταύτης
 τῆς ζητήσεως ἑνομίαις τελευτήσαντα, ἔ
 παρῆτο τὸν εὐτυχίον ὁ πατρῶς τῆς ἐν
 κωνσταντινουπόλει αἵρεσεως, ὑπὸ Ζηλοῦ
 πίας ἀπεχθανόμενος, ὅτι μὴ δὲ κλη
 ρεῖται ὁ αὐτὸς εἶναι πατρῶν τοῖς
 αὐτῶν λόγοις, ἔχ' οἷός τε ἴν διαλύειν τὸ
 πατρῶν ἐντεθῆναι τε μὴ τῷ ὁμοίως
 αὐτῶν Φρονηῶν, εἰς ἰδίαν αἵρεσιν ἐχωρί
 σθη ἑνομίῳ τῷ μόνῳ πατρὶ τὴν θεϊάν βα
 πτίσιν διαφορῶν, αὐτὸν τε καὶ Θεοφρονηῶν ὁ
 πολὺς λόγος ἐπαυλάται τὰδε δὲ ἄν ἐπι
 νόμην ἐγράψα, πρὸς σωτόμον εἰδῆσαι τῷ
 αὐτῶν, ἀφ' ἃν ἑνομιανοὶ διεβήσαν ἐπεξ
 ελθεῖν ἴ πάντας ἔδυν διὰ τῆς κινή
 σης λόγους, μακρὸν ἂν εἴη καὶ μοι δὲ ἔρα
 δῶν, ἐπεὶ μὴ δὲ ἐμπειρῶς ἔχω τῶν τοιαύτων
 διαλέξεων πατρὶ ἴ τῆς τῶν χρόνον καὶ
 τοῖς ἐν κωνσταντινουπόλει δεικνοῖς ἀνεφύη

præteriti, mutare cognitionem. Ob
 huiusmodi autem opiniones, cum ne
 ipsis quidem Eunomianis ferendus vi
 deretur, ex eorum Ecclesia ejectus, hæ
 resin nominis sui condidit. Nec multo
 post Eutychius quidam ex Eunomianorū
 secta, degens Constantinopoli, hæresin
 alteram suo nomine appellatam reliquit.
 Nam cum quaereretur, utrum Filius
 cognitam haberet horam novissimam,
 & verba illa Evangelii, quibus solus Pa
 ter eam horam nosse dicitur, id negare
 viderentur de Filio ille asseruit, Filium
 ne huius quidem scientiæ expertem es
 se, quippe qui cuncta sine exceptione à
 Patre accepisset. Sed cum sectæ Euno
 mianorum Antistites eam sententiam
 non probarent, seipsum à reliquorum
 communione sejungens, ad Eunomium
 qui tū in exilio degebat perrexit. Cum
 autem diaconus & alii quidam eum
 prævenissent, ex urbe Constantinopoli
 tana missi ut ipsum accusarent, aut si
 opus foret cum eo disputarent; Euno
 mius certior factus cujus rei causā venis
 sent, Eutychii sententiam comprobavit.
 Quin etiam unā cum illo oravit, quam
 vis nefas sit apud ipsos, orare cum iis
 qui aliunde adveniunt absque literis,
 quæ illos suæ communionis esse testan
 tur per notas quasdam literis inscriptas,
 quæ reliquis ignotæ sunt. Porro cum
 Eunomius non diu post hanc contro
 versiam è vivis abiisset, is qui Eunomianis
 præsidebat Constantinopoli, Eutychium
 admittere recusavit, præ invidia illi in
 fensus, quod cum assertionem illius
 qui ne clericus quidem erat, acriter
 impugnare vellet, quæstionem solve
 re minime potuisset. Ex eo tempo
 re Eutychius cum iis qui sententiam
 ipsius sequebantur, secedens, pecu
 liarem sectam conflagit. Hunc por
 ro & Theophronium, plerique affir
 mant auctores fuisse ejus discrepantiæ,
 quæ est apud Eunomianos in traden
 do sacro Baptismate. Atque hæc pro
 ut comperi, breviter conscripsi, ut
 causæ, propter quas Eunomiani inter
 se divisi sunt, summatim cognosceren
 tur. Omnes autem controversias quæ
 de hac re motæ sunt, sigillatim ex
 plicare prolixum esset: ac mihi quidem
 difficile, quippe qui huiusmodi dispu
 tationum haudquaquam peritus sim.
 Per idem fere tempus, inter Aria
 nos quoque Constantinopoli degentes

μη ποτε ταύτω την ζήτησιν εις διαλεξιν
αγειν η τα μην, υστερον ωδε απεβη.

A communi suffragio, ne quis inquam de
hac quaestione disputaret. Et haec qui-
dem postea hunc exitum habuerunt.

Κεφ. ιη.

CAP. XVIII.

οτι η νατατιανοι ιτεραν αιρεσιν των καθολικων συνισταντες
η δεησις δε σαλζου συνωδου η δεησις της ιορτης πα-
χα διεξοδικωτερον διηγησις.

Quomodo Novatiani aliam heresin, Sab-
batianorum scilicet, conflarunt. Idem de
Synodo apud Sangarum, & de festo die
Pascha longa digressio.

Επι της παρσης ηγεμονιας, η νατα-
τιανοι παρσος σφας διενεχθειες παρ-
της παραλιας εορτης, ιτεραν αιρεσιν τω
καλημενων καθολικων συνιστησαντες
καθολικω γδ παρσούτερον ιτω μαρμα-
τι χειροτονθει, αμα θεολικω και μακα-
ριω τοις συμπρεσβυτεροις επιμυρω τοις εν
παρσικωμω συνελθουσιν επι της βασιλει-
ας βασιλειας, ηξεν αμα τοις ιουδαίοις
την τε παρχα εορτην επιτελειν διασας δε της
εκκλησιας, τα μεν πρωτα, πη μη
ασκησεως ενεκα, αρεσα γδ εβεις, πη δε πι-
νας, ιπποσει αναξιος κοινωνιας μυστη-
ριων, εσκηπτεω ως δε εγεγονει δηλω νεω-
τεριων, εμεμφεω μη μαρκιανος την επ-
αυτα χειροτονια αμενον τε ην επι ακαν-
θας επιτεθεινη τας χειρας, η επ αυτον,
πολλικω φησιν ανεβοσι διαλεμνομενη
δε αυτα την εκκλησιαν εις ιτερον πληθω-
σαν, συνκαλεσεν ομοδοξω επισκοπω
ως σαγαρον χωριον η τετο βιθωνιας,
ουκ δυο πολλω ελευπολεως επι της θα-
λασσης κειμενον ενθα δη συνελθουτες, με-
λεκαλεσαντες καθολικω επει της λυπης
την αιτιαν απαιηθεις λεγειν, επιμιατο της
εορτης το διαφορον, ιπποσειαντες ερωτι
παρσουρας ταδε αυτον σκηπτεω, ορκον
απητησαν ως επισκοπην ουκ αν ελοιτο πο-
τε τα δε ταδε ενωμωτως ομολογησαντες,
λογισαμενοι μη αξιοχρεων ειναι ταυτω
την αιτιαν εις χωρισμον κοινωνιας, απαντας
μη ομνοειν η αμα εκκλησιαζειν εψηφι-
σαντες εκασον δε η αν αυτα δοκη, ταυτω
τω εορτω επιτελειν και κανονα παρ-
τας εθειω, ον αδιαφορον επωνομασαν
και τα μη ωδε εδοξε τοις εν Καγδαρω
συνελθουσι εξ εκεινη δε καθολικω τοις

Ejusdem Imperatoris temporibus ;
Novatiani quoque de Paschali festo
inter se dissidentes, alteram sectam,
eorum qui Sabbatiani dicuntur, condi-
derunt. Nam Sabbatius qui a Marciano
Presbyter ordinatus fuerat, una cum
Theoctisto & Macario presbyteris,
sequens decretum eorum qui Valentis
principatu in Pazuome convenerant,
festum Pascha diem cum Judaeis cele-
brandum esse contendebat. Cumque
ab Ecclesia recessisset, initio quidem ab-
stinenciae & arctioris disciplinae causa,
vivebat enim sanctissime, & propterea
quod suspicaretur quosdam communio-
ne indignos esse, se abcessisse simulabat.
Ubi vero deprehensum est eum res no-
vas agitare, Marcianus quidem de ordi-
natione illius querebatur. Ac saepe numero,
ut ajunt, exclamato solitus erat, satius
fuisse ut super spinas, quam ut super
caput illius, manus imponeret. Cum
autem Ecclesiae suae populum in duas
partes divisum videret, sectae suae E-
piscopos Sangarum convocavit. Est
hic locus in Bithynia, ad mare situs
haud procul Helenopoli. Illic igitur
congregati, Sabbatium accersunt. Qui
jussus causam doloris sui dicere, cum
discrepantiam festi allegaret, suspicati
Episcopi eum Episcopatus cupiditate
ductum ista praetextere, jusjurandum ab
illo exegerunt, quod Episcopatum nun-
quam suscepturus esset. Id cum ille
interposita sacramenti fide promississet,
illi causam hanc non satis idoneam esse
arbitrati, ob quam communio divelle-
retur, decreverunt, ut omnes quidem in-
ter se consentirent, & collectas una
celebrarent: unusquisque vero pro suo
arbitratu festum diem perageret. Eaque
de re canonem scripserunt, quem adia-
phoron appellarunt. Et haec quidem
decreta sunt ab illis, qui tum Sangari
convenerant. Exinde vero Sabbatius
Zzzz ij